

Tredie Møde.

Firsdagen, den 30te November, Kl. 1.

Sekretæren, Clausager, oplæste Protokollen fra forrige Møde, som derefter blev underkrevet.

Formanden (Krabbe): Paa ærede Herrers Pladser er omdelt Exemplarer af et trykt Bilag til Nr. 25, Pag. 220 i Anmærkningerne til Finansloven, indeholdende et Andragende angaaende geologiske Undersøgelser, en Beretning om de i 1875 afholdte kontrollerede Prøver ved de lærde Skoler og høiere Realskoler, „Bestemmelser om Skolelærer- og Skolelærerindeegningen“ og „Angaaende en Forbindelse mellem Almueskolen og den lærde Skole“, hvilke Afstykker samtlige ere modtagne ved Skrivelser fra Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet.

De skrevne Bilag til Finansloven ere modtagne og findes som sædvanlig i Rigsdagens Bureau.

Ved Skrivelse fra Finansministeriet af Gaars Dato har jeg modtaget Underretning om, at det har behaget Hans Majestæt Kongen at stadfæste forskellige af Kolonialraadene for St. Thomas med St. Jan og for St. Croix vedtagne Anordninger, Budgetter og Løslagsbevillinger, nemlig: „Anordning om Udsalg af Spirituosa og Tomatbodhold i Byen paa St. Croix“, „Løslagsbevilling til Udgifter under Budgettet for Kommunen St. Thomas med St. Jan for Finantsaaret fra 1ste April til 31te Marts 1876“, „Anordning om Bemyndigelse for Gouvernementet for de dansk-vestindiske Der til Optagelse af et Laan for St. Croix's Kolonialkassas Regning til Tilveiebringelse af Midler til Driften af Plantager paa Den St. Croix“, „Budget for Kommunen St. Thomas med St. Jan for Finantsaaret fra 1ste April 1875 til 31te Marts 1876“ og „Løslagsbevilling til Budgettet for Kommunen St. Croix for Finantsaaret fra 1ste April 1874 til 31te Marts 1875“. Skrivelserne ville paa sædvanlig Maade blive optagne i Tillæg C.

Man gif derefter til den første Sag paa Dagsordenen, som var:

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet forelægger: a. „Forflag til Lov om overordentlig Pension

til forhenværende Biskop Hansen“, og b. „Forflag til Lov om et Tilskud til nogle Almueskoler paa Landet.“

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet (Fischer): Det første Lovforflag, jeg herved skal have den Ære at forelægge Folkethinget, angaar en extraordinær Pension til forhenværende Biskop Hansen. Det vil være i ærede Medlemmers Erindring, at der i forrige Samling blev forelagt et Lovforflag om samme Gjenstand. Dette Lovforflag førtes imidlertid ikke til Ende ved Behandlingen her i Thinget. Det er forekommet mig, at der er saameget, der taler for at tilstaa denne extraordinære Pension, at jeg her vil tillade mig paany at forelægge Lovforflaget og anbefale det til velvillig Prøvelse.

Det andet Forflag, jeg skal have den Ære at forelægge Folkethinget, angaar et Tilskud til nogle Almueskoler paa Landet. Det være mig tilladt, idet jeg forelægger dette Lovforflag, at fremsætte et Par almindelige Bemærkninger om min Opfattelse af Spørgsmaalet om en Reform i Almueskolevæsenet. Det vil findes rimeligt, at en af de Gjenstande, hvormed jeg beskæftigede mig, efter at jeg havde overtaget Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet, var Spørgsmaalet om en Reform af Almueskolevæsenet. Ved at overveie, hvad der herom er sagt til forskjellige Tider her og i det andet Thing, er jeg imidlertid kommen til den Overbevisning, at de Modsetninger, der her staa overfor hinanden, ere saa bestemte og saa stive, at en Forsoning imellem dem er i højeste Grad usandsynlig. Jeg tror ikke, at den lader sig opnaa. Men under disse Omstændigheder vilde jeg aabenbart ikke handle klogt eller i Sagens Interesse ved at gjøre et Forsøg paa at tilveiebringe en saadan Forsoning. Det er et Spørgsmaal, som derfor maa henvises til en nærmere Overveielse og Drøftelse fra begge Sider, inden det kan anses for modent til, at der kommer et nyt Lovforflag frem derom. Imidlertid har der under Overveielserne vist sig et Punkt, som har tildraget sig en særlig Opmærksomhed og været Gjenstand for Drøftelse i Pressen og paa Møder. Dette Punkt har allerede været draget frem under Forhandlingen her i Folkethinget, og jeg har derfor anset det for rigtig at yde et Bidrag til Diskussionen herom. Det angaar en Forbindelse mellem det lavere og høiere Skolevæsen. Dengang Loven om de lærde Skoler drøftedes her i Thinget, kom det Spørgsmaal frem. Et æret Medlem fra Kjøbenhavn har senere fremdraget det her i Thinget, og det er en saa